ŞƏRQ qapısı

Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: ***Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti***

Sayı: 122 (24.259)

12 iyul 2023-cü il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev Almaniya Xarici İşlər Nazirliyinin dövlət nazirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 11-də Almaniya Federativ Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin dövlət naziri Tobias Lindneri qəbul edib.

Görüşdə ikitərəfli münasibətlərin inkişaf dinamikasının artdığı qeyd edildi, Prezident İlham Əliyevin bu ilin mart ayında Almaniyaya səfərindən sonra ölkələrimiz arasında əlaqələrdə yeni səhifənin açıldığı məmnunluqla vurğulandı.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesi və sülhün əldə edilməsi istiqamətində ölkəmiz tərəfindən göstərilən səylərdən danışıldı.

Enerji sahəsində əməkdaşlıq və bu əməkdaşlığın gücləndirilməsi, həmçinin Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji sahəsində imzalanmış Anlaşma Memorandumu ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

AZƏRTAC

Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə bu ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirə keçirilib

İyulun 11-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2023-cü ilin altı ayının sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunmuş müşavirə keçirilib.

Dövlətimizin başçısı müşavirədə çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

– İlin əvvəlində verdiyim tapşırıqların yerinə yetirilməsi ilə bağlı bir çox addımlar atılmışdır. İlin altı ayı arxada qalır. Müəyyən dərəcədə yekunlar haqqında danışmaq olar. Halbuki əminəm ki, ilin sonuna qədər ölkəmizin uğurlu inkişafı təmin ediləcəkdir. Bu ilin altı ayında isə əsas istiqamətimiz ölkəmizin dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi, qeyri-neft sektorunun inkişafı, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası, iqtisadi və sosial sahələrdə islahatların davam etdirilməsi idi.

Deyə bilərəm ki, bütövlükdə, altı ay ərzində iqtisadiyyatımız inkişaf edib, halbuki mütləq rəqəmlər o qədər də böyük deyil. Ancaq qeyri-neft sektorumuz və qeyri-neft sektorunun sənaye sahəsi kifayət qədər artıbdır. Qeyri-neft sənayemiz 6,5 faiz artıbdır və qeyri-neft sektoru, ümumiyyətlə, 3 faizdən çox artıbdır.

Bununla bərabər, bizim maliyyə vəziyyətimiz böyük dərəcədə yaxşılaşıb, bunun bir çox səbəbləri var. İlk növbədə, maliyyə sektorundakı nizam-intizamın möhkəmləndirilməsi, vergi və gömrük orqanlarında islahatların davam etdirilməsi, şəffaflığın təmin edilməsi – bütün bu amillər imkan verdi ki, ilin ortasında biz büdcəyə yenidən baxaq və dürüstləşmə aparaq. Bu, çox sevindirici haldır, çünki proqnozlardan xeyli dərəcədə böyük vəsait toplanmışdır. Onsuz da bizim builki dövlət büdcəmiz rekord həddə çatmışdır, 33 milyard manatdan çox səviyyəyə qalxmışdır. Ancaq ilin birinci yarısında əlavə gəlirlərin əldə edilməsi imkan verdi ki, biz təcili həllini gözləyən məsələləri daha tez zamanda həll etmək üçün büdcəyə əlavələr edək və bunu etdik. Bu gün bizim büdcəmiz 36 milyard manatdan çoxdur. Əlbəttə, bu, bizə imkan verir ki, həm ölkə qarşısında duran əsas investisiya layihələrini icra edək, ilk növbədə, bir daha demək istəyirəm ki, azad edilmiş torpaqlarda geniş quruculuq işlərinə növbəti təkan verək və bizim hərbi gücümüzü artıraq.

Dürüstləşmə zamanı bizim əsas iki istiqamətimiz də çox açıq-aydın qoyulmuşdur. Bütövlükdə, 3 milyard manatdan çox vəsait əlavə edildi. Bunun 1,8 milyard manat hissəsi Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpa edilməsinə istiqamətləndirilmişdir, 1,1 milyard manat isə hərbi potensialımızın güclənməsinə. Yəni ayrılmış məbləğin mütləq əksəriyyəti bu iki istiqamətə yönəldilmişdir və bu da təbiidir. Çünki bu gün ölkə qarşısında duran iki əsas vəzifə məhz bu vəzifələrdir.

Biz xarici dövlət borcunun idarə edilməsi istiqamətində də öz işimizi mənim bir neçə il bundan əvvəl verdiyim tapşırıqlar əsasında qurmuşduq. Mən bir neçə il bundan əvvəl demişdim ki, biz qarşıya hədəf qoymalıyıq

və qoymuşduq ki, xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulumuzun 10 faizinin altında olsun, o səviyyədə olsun. Biz artıq bu hədəfə də çatdıq. Mütləq rəqəmlərdə bizim borcumuz cəmi 6,7 milyard dollardır və bu da ümumi daxili məhsulumuzun, təxminən, 10 faizini təşkil edir. Əlbəttə ki, ümumi daxili məhsulumuzun son rəqəmləri ilin sonunda hesablanacaq. Ancaq indi də proqnoz vermək mümkündür. Birinci altı ayda ümumi daxili məhsul 60 milyard manatdan çox təşkil etmişdir.

Müsbət məqamlardan biri və bu da xüsusilə qeyd olunmalıdır. Çünki bir çox ölkələrdə, hətta ölkələrin əksəriyyətində biz tamamilə başqa mənzərə görürük. Amma bizdə xarici ticarət balansımızın müsbət – yəni profisiti çox böyük səviyyədədir. Ölkələrin böyük əksəriyyəti daha çox idxal edir, nəinki ixrac edir. Bizdə isə bu, tam əksinədir və ilin birinci altı ayında bizim profisitimiz, təqribən, 10 milyard dollara yaxındır. Əgər bu templər qorunsa, təsəvvür edin, biz ilin sonuna qədər hansı rəqəmlərə çatacağıq. Təbii ki, bunun birbaşa təsiri makroiqtisadi sabitliyin təmin edilməsinədir. Makroiqtisadi sabitlik uzun illər ərzində təmin edilir. Manatın məzənnəsi altı ildir ki, sabitdir və bu da dünya praktikasında, xüsusilə indiki şəraitdə nadir hadisələrdən biridir. Yəni bu, düşünülmüş siyasətin təzahürüdür və bu siyasətin mərkəzində, təbii ki, Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Çünki makroiqtisadi sabitlik, təbii ki, ölkə iqtisadiyyatına təsir edir. Amma, ilk növbədə, bunun ən ciddi təsiri insanların yaşayış səviyyəsinədir. Bizdə isə həm minimum əməkhaqları, həm minimum pensiyalar müntəzəm olaraq artırılır. Bununla paralel olaraq manat sabitdir.

Əlbəttə ki, inflyasiyanın ikirəqəmli olması bizi düşündürməlidir. Ümid edirəm ki, ilin sonuna qədər inflyasiya birrəqəmli səviyyəyə düşə bilər. Burada təbii səbəblərlə yanaşı, subyektiv səbəblər də vardır. Onlar daha ciddi araşdırılmalıdır və ilin sonuna qədər atılacaq addımlarla bağlı təkliflər verilməlidir. Çünki Azərbaycanın, bütövlükdə, iqtisadi potensialı və iqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələr fonunda inflyasiyanın 12 faiz səviyyəsində olması, əlbəttə ki, arzuolunan deyil.

Qeyd etdiyim kimi, bizim büdcə dürüstləşməsindən sonra iki əsas istiqamətimiz Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun bərpası və hərbi qüdrətimizin artırılması idi. Birinci istiqamətlə əlaqədar deyə bilərəm ki, hər şey nəzərdə tutduğumuz planlardan daha sürətlə icra edilir. Bütün güclərimizi səfərbər etmişik. Artıq bu il Talış kəndinə və Laçın şəhərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıtmasını təmin etmişik. İlin sonuna qədər Laçın şəhərinin Zabux və Sus kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlər qayıdacaqlar. Qayıdış proqramı ardıcıllıqla aparılır və beləliklə, ilin sonuna qədər bizim artıq beş yaşayış məntəqəmizdə – bir şəhər və dörd kəndimizdə vətəndaşlar öz dədə-baba torpaqlarında tam məskunlaşacaqlar. Bütövlükdə, Böyük Qayıdış proqramının birinci mərhələsində 100 yaşayış məntəqəsinin yenidən qurulması nəzərdə tutulur. Mən şəxsən 30 yaşayış məntəqəsinin – 8 şəhər, 22 qəsəbə və kəndin təməlinin qoyulmasında iştirak etmişəm. Baş planlar hazırlanıb təsdiqlənib, bir çox yerlərdə fəal inşaat işləri aparılır. Təbii ki, ilk növbədə, infrastruktur layihələri icra olunur. Çünki bu layihələr icra edilmədən biz vətəndaşları qaytara bilmərik. Eyni zamanda yaşayış evlərinin inşası sürətlə gedir. Mən Laçın şəhərinin timsalında bunu deyə bilərəm ki, cəmi səkkiz ay ərzində şəhərin böyük hissəsi tamamilə bərpa edilib və yeddi yüzdən çox ailə üçün burada həm fərdi evlər, həm çoxmənzilli evlər hazırlanır. Laçın şəhərinin gələcək inkişaf planı ilə bağlı əlavə addımlar da atılacaq.

Əlbəttə ki, biz bu sahədə görüləcək işləri daim diqqət mərkəzində saxlamalıyıq. Deyə bilərəm ki, mənim gündəlik fəaliyyətimdə bu məsələ bu gün birinci yerdə dayanan məsələdir və biz daim bütün işlərə nəzarət edirik. Hökumət üzvləri və digər rəsmi şəxslər müntəzəm olaraq azad edilmiş bölgələrə ezam olunurlar. Biz hər şeyi planlı şəkildə edirik, orada ən yüksək standartlar tətbiq edilir və edilməlidir. Bütövlükdə, nəzərdə tutulmuş investisiya proqramı əsasında bu ilin sonuna qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzura biz, təqribən, 12 milyard manata qədər vəsaitin xərclənməsini təmin edəcəyik. Onu da bildirməliyəm ki, görülən bütün işlər Azərbaycan hesabına həyata keçirilir. İki məktəb istisna olmaqla qalan bütün infrastruktur, inşaat işləri Azərbaycanın büdcəsi hesabına və Azərbaycanın dövlət şirkətləri tərəfindən həyata keçirilir. Eyni zamanda Heydər Əliyev Fondu ondan çox məscidi yenidən inşa edir, yaxud da ki, onları əsaslı şəkildə bərpa edir.

Gələn ilin investisiya proqramı hazırlananda, – yaxın gələcəkdə biz artıq gələn ilin büdcəsini də müzakirə etməyə başlayacağıq, – əlbəttə ki, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun investisiya xərclərinə baxacağıq və elə etməliyik ki, maliyyə qıtlığı ucbatından vaxt itirməyək. Yenə də deyirəm bizim maliyyə imkanlarımız genişlənir. Amma o demək deyil ki, bizim bu sahədə problemlərimiz yoxdur. Ölkə qarşısında duran bir çox vəzifələr var. İnfrastruktur layihələri təkcə Qarabağda, Şərqi Zəngəzurda yox, bütün ölkə üzrə həyata keçirilir. Sənaye inkişafı ilə bağlı və digər məsələlərlə bağlı bizim çox böyük maliyyə resurslarımız cəlb edilir, səfərbər olunur. Əlbəttə ki, biz ayrılan hər bir vəsaitə böyük qənaətlə yanaşmalıyıq və şəffaflıq tam təmin edilməlidir – həm büdcə gəlirlərinin toplanmasında, həm də xərclənməsində. Qeyd etdiyim kimi, büdcəyə əlavə edildikdə ikinci əsas istiqamət hərbi gücümüzün artırılmasına istiqamətləndirilmişdir. Bu da təbiidir. Beynəlxalq vəziyyət bəllidir. Mənim uzun illər dediyim sözlər bu gün əyani şəkildə özünü büruzə verir. Dünyanın müxtəlif yerlərində beynəlxalq hüquq işləmir. Beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq təşkilatların qərarlarına, qətnamələrinə bel bağlamaq olmaz. Biz həmişə hüququn tərəfdarı idik, o cümlədən beynəlxalq hüququn. Biz həmişə ədalətin tərəfdarı idik. Bu gün də ədalətin və beynəlxalq hüququn tərəfdarıyıq və beynəlxalq müstəvidə bu mövqeyi müdafiə edirik. Həm bir ölkə kimi, həm də 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi və nazirlər səviyyəsində son toplantı bir daha onu göstərdi.

Ancaq biz görürük ki, dünyada qaydalar tamamilə pozulub, davranış qaydalarına, beynəlxalq hüquqa əməl edilmir. Biz demək olar ki, bunu hər gün görürük, hər gün. Böyük dövlətlər, hansılar ki beynəlxalq hüququn təminatçısı rolunu öz üzərinə götürüblər, birinci onlar bu hüququ pozurlar və sonra da onu əsaslandırırlar. Ölkələr deyəndə mən bütün böyük ölkələri nəzərdə tuturam. Necə deyərlər, hərəsi öz xətti ilə ya konvensiyaları pozur, ya beynəlxalq hüquq normalarını pozur, ya da oturuşmuş beynəlxalq davranış qaydalarını

Ardı 2-ci səhifədə

pozur və bunu heç gizlətmir də. Ona görə, əlbəttə ki, biz, ilk növbədə, özümüzü qorumaq üçün, öz müstəqilliyimizi qorumaq üçün, seçimimizi qorumaq üçün, həyat tərzimizi qorumaq üçün, ərazi bütövlüyümüzü qorumaq üçün daha güclü olmalıyıq. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra biz dayanmadan bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atmışdıq və mən bunu artıq bildirmişəm, bir də demək istəyirəm, bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələri daha böyük hərbi potensiala malikdir. Həm döyüş qabiliyyəti, həm silah və texnika ilə təchizat baxımından daha da güclü olacağıq, çünki bu proses dayanmır və dayanmamalıdır. Mən demişəm, iki istiqamət üzrə – hərbi potensial və azad edilmiş torpaqların bərpasına nə qədər vəsait lazımdır biz o qədər də ayıracağıq.

Biz bu siyasəti aparmaqla ölkəmizin qüdrətini artırırıq. Çünki bu gün dünyada güc amili ön plandadır və güclə hesablaşırlar, gücdən çəkinirlər. Biz son iki il yarım ərzində bir neçə dəfə bunu bir neçə ünvana göstərmişik və heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Əksinə, bizə qarşı tuşlanmış bütün oxları sındırıb öz ləyaqətimizi qoruya bilmişik və maraqlarımızı qoruya bilmişik, daha əlavə sözlərə ehtiyac yoxdur, hər şey göz qabağındadır. Necə deyərlər, dərinə getmək istəmirəm, amma bunu artıq hər kəs görür, görməlidir və bilməlidir ki, Azərbaycanla hədə-qorxu, ultimatum dili ilə heç kim danışa bilməz və hesab edirəm ki, bundan sonra belə cəhdlər də olmayacaq.

Bundan sonrakı illərdə Silahlı Qüvvələrimizin modernləşdirilməsi, bu sahədə islahatların dərinləşdirilməsi, yeni silahlı birləşmələrin yaradılması və təkmilləşdirilməsi istiqamətində, o cümlədən ən müasir silahların, texnikaların alınması istiqamətində işlər plan üzrə gedir. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Silahlı Qüvvələrimizdə aparılan islahatlar hələ başa çatmayıb, o cümlədən struktur islahatları. Biz öz Silahlı Qüvvələrimizi ən qabaqcıl orduların səviyyəsinə çatdırmalıyıq, yəni, təbii ki, Azərbaycan miqyasını nəzərə almaq şərtilə. Struktur islahatları, idarəetmə və özünü müdafiəetmə qabiliyyəti nöqteyi-nəzərdən biz elə güc yaradırıq ki, yerləşdiyimiz coğrafiyada özümüzü tam əmin hiss edə bilək. Bu gün də belədir, amma daha böyük işlər də görülməlidir. Yenə də deyirəm, bu sahə elə sahədir ki, burada az danışmaq, çox iş görmək lazımdır. Ona görə bundan artıq demək istəmirəm. Hər halda Azərbaycan xalqı əmin ola bilər ki, bizim təhlükəsizliyimiz etibarlı əllərdədir. Azərbaycan xalqı bundan sonra da rahat yaşaya bilər və yaşamalıdır. Bizim qarşıda duran vəzifələrimizdən biri, təbii ki, Ermənistanla olan münasibətlərimizdir. Burada, bu sahədə, yəni nəticə təkcə bizdən asılı deyil. Halbuki bizim siyasətimiz Ermənistan tərəfini də vacib addımların atılmasına sövq edir. Ancaq, əlbəttə ki, bu, qarşılıqlı fəaliyyətdir.

Bizim sülh danışıqları ilə bağlı mövqeyimiz aydındır, məntiqlidir, beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Hesab edirəm ki, bu prinsiplə, beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında sülh müqaviləsi imzalana bilər. Hər halda mən hesab edirəm ki, belə imkanlar var. Son danışıqlar raundları və bir neçə gündən sonra nəzərdə tutulan yüksək səviyyəli təmaslar bir məqsədi güdür ki, biz sülh anlaşmasına daha da yaxınlaşaq. Biz bunu arzulayırıq, bunu təşəbbüskar kimi irəli sürmüşük. Ancaq yenə də deyirəm, hər şey bizdən asılı deyil, qarşı tərəf də buna hazır olmalıdır və sözdə ifadə etdiyi prinsipləri kağız üzərinə də keçirməlidir.

Son müsbət məqamlardan biri odur ki, Ermənistan tərəfinin mövqeyində müsbətə doğru hərəkət var. Əgər keçən ilin oktyabrında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini və sərhədlərini qəbul etmişdirsə, bu ilin may ayında daha irəli gedərək artıq Azərbaycan ərazisinin parametrlərini də, o cümlədən Qarabağ və anklav kəndlərimiz daxil olmaq şərtilə rəsmən tanıyıb. Bu, müsbət hal kimi qiymətləndirilməlidir. İndi sıra gəlib çatıb ki, eyni sözlər kağız üzərində də öz təsdiqini tapsın, imzalar atılsın və münasibətlər yaradılsın. Hər halda biz bu istiqamətdə öz səylərimizi davam etdirəcəyik.

Bizim digər sahələrdəki vəzifələrlə bağlı deyə bilərəm ki, xüsusilə son vaxtlar nəqliyyat sektorunun əhəmiyyəti daha da artır. Çünki bəzi məhdudlaşdırıcı tədbirlər yeni nəqliyyat marşrutlarının açılmasına gətirib çıxarır və Azərbaycanın əlverişli coğrafi vəziyyəti, əlbəttə ki, bizim üçün əlavə imkanlar yaradır. Bildiyiniz kimi, biz nəqliyyat sektorunun inkişafı ilə bağlı uzun illər ardıcıl siyasət aparırıq və öz ərazimizdə infrastrukturu, demək olar ki, əvvəlki dövrün tələbatına uyğun olaraq tam modernləşdirmişik. Amma bu gün tələbat daha da artır. Çünki yüklər artır, nəqliyyat marşrutları qeyd etdiyim kimi məhdudlaşır. Həm Şimaldan Cənuba və əks istiqamətdə, həm də Şərqdən Qərbə və əks istiqamətdə yükdaşımaların artması göz önündədir. Burada da Azərbaycan çox etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edir və öz qonşuları ilə sıx təmasdadır, qonşuların nəqliyyat problemlərinin həlli üçün öz köməyini də əsirgəmir. Eyni zamanda bu sahə bizim üçün prioritet sahələrdən biridir. Mən bir neçə dəfə demişəm, bir daha demək istəyirəm, bizim istəyimiz təkcə böyük yükləri aşıran tranzit ölkə olmaq deyil. Bizim istəyimiz odur ki, bu nəqliyyat marşrutları üzərində istehsal sahələri yaradılsın, biznes imkanları yaradılsın, sərmayə qoyulsun. Biz öz işlərimizi bu istiqamətdə aparmalıyıq, o cümlədən qonşu ölkələrlə təmaslar əsnasında. Hüquqi baza var, sənaye zonaları artıq uzun illərdir ki, fəaliyyət göstərir. Ələt Azad İqtisadi Zonasının rəsmi açılışı oldu və dövlət tərəfindən qoyulan sərmayə artıq nəticə verməyə başlamışdır. Özəl investorlar da artıq cəlb edilib və biz bunun nəticələrini görürük.

Yəni, bir sözlə, biz gərək nəqliyyat dəhlizlərinin biznesə olan təsiri haqqında özümüz üçün konseptual qaydada bir araşdırma aparaq və özümüz üçün bir hədəf müəyyənləşdirək ki, biz nə istəyirik. Ölkə ərazisində Cənubdan Şimala və Şərqdən Qərbə gedən yollar demək olar ki, rayonlarımızın əksəriyyətini əhatə edir. Deməli, hər bir istiqamət üzrə spesifikaya görə, iqlimə görə, ixtisaslaşmaya görə xüsusi bir biznes imkanları olmalıdır. Hökumət üzvləri bu məsələ ilə bağlı öz təkliflərini hazırlasınlar. Bizim ümumi biznesin inkişafı konsepsiyamız var, müxtəlif alətlər var, o cümlədən güzəştli kreditlər və digər alətlər. Yəni bunu indi nəqliyyat marşrutları prizmasından da təhlil etsək, məncə, yaxşı olar.

Onu da bildirməliyəm ki, bu yaxınlarda biz öz nəqliyyat imkanlarımızı hüdudlarımızın kənarına da çıxara bildik, ilk növbədə, Qara dənizdə. Üç böyük tanker alınmışdır, hərəsi 115 min tonluq. Bu, ilk dəfədir, Azərbaycan tarixində, mənim göstərişimlə həll olunub. Tankerlərə də "Şuşa", "Qarabağ" və "Zəngəzur" adları verilib.

Azərbaycan mallarının Azərbaycan şirkəti tərəfindən daşınması bizə əlavə gəlir gətirəcək və biz artıq Qara dənizdə də varıq. Biz onsuz da var idik. Bizim kiçikhəcmli gəmilərimiz var idi. Amma bu gün bizim "Aframax" tipli ən böyük tankerlərimizdən üçü artıq Qara dənizdə işləyir. Lazım olarsa, onların sayını biz artıra bilərik.

Bizim Xəzərdəki gəmiqayırma imkanlarımıza da yenidən baxmalıyıq. Çünki qonşu ölkələrdən sifarişlər gəlir. Bizim gəmiqayırma zavodumuz mövcud daşıma imkanlarımıza hesablanmışdır. Eyni zamanda uzun illər fəaliyyət göstərən gəmilərin sıradan çıxmasını da nəzərə alırıq. Çünki onlar sıradan çıxır, təzələnməlidir. Amma indi daha böyük tələbat var – həm bizim, həm də ki, qonşu ölkələrin. Beləliklə, istisna deyil ki, biz nə vaxtsa gəmiqayırma zavodunun istehsalat sahələrinin genişləndirilməsinə də başlaya bilərik. Yəni siz bunu diqqətdə saxlayın. Hər halda xaricdən gələn sifarişlər, – biz artıq ilkin danışıqlara başlamışıq, – çox müsbət haldır və bu, bir daha göstərir ki, biz hər şeyi vaxtında edirik.

Əgər bu gün bizdə gəmiqayırma zavodu olmasaydı, biz tankerləri, gəmiləri haradan alacaqdıq? İndi sual ritorikdir. Biz əvvəllər haradan alırdıq, indi oradan heç kim ala bilmir. Ona görə bu, vaxtında atılmış strateji bir addım idi. Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının imkanlarının genişləndirilməsi də. Bu göstərişi də mən vermişdim, biz bunu da etməliyik. Çünki bizim aşırma qabiliyyətimiz 15 milyon tona hesablanıb. Əvvəlki dövr üçün bu, kifayət idi. Bir-iki ildən sonra bu, çatmaya bilər, çünki yenə də mən əvvəlcədən nəyi isə demək istəmirəm. Amma qonşu ölkələrlə və tərəfdaş ölkələrlə aparılan danışıqlar göstərir ki, Azərbaycan ərazisindən bir neçə dəfə çox yüklərin daşınması mümkün olacaqdır.

Bir məsələyə də mən toxunmaq istərdim. Bu da ekoloji tarazlıqla bağlı olan məsələdir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ekoloji fəlakət zonasına çox yaxın idi. Çünki Ermənistan həm Ermənistandakı müəssisələrin fəaliyyəti nəticəsində, eyni zamanda, o vaxt işğal edilmiş torpaqlarda – Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda təbii resurslarımızın vəhşicəsinə istismarı nəticəsində təbiətimizə böyük zərbə vurub. Təkcə onu demək kifayətdir ki, 60 min hektardan çox meşə fondu ermənilər tərəfindən dağıdılıb, talan edilib, çıxarılıb, satılıb, yaxud parket düzəldiblər və satıblar. Yəni bütün bu peyk görüntüləri bizdə var. İndi transsərhəd təhlükələri mütləq nəzərə alınmalıdır və Azərbaycanın burada sərgilədiyi mövqeyi yenə də beynəlxalq təcrübəyə, beynəlxalq konvensiyalara əsaslanır, o cümlədən Espo Konvensiyasına, bunu hər kəs internetdə açıb baxa bilər. O göstərir ki, transsərhəd çayların çirkləndirilməsi və ölkələrin sərhədlərinə yaxın müəssisələrin, ekoloji təhlükə mənbəyi sayıla biləcək müəssisələrin yaradılması qonşu ölkələrlə mütləq razılaşdırılmalıdır və biz bunu Ermənistandan tələb edirik. Bu gün Azərbaycan ictimaiyyəti, qeyri-hökumət təşkilatları artıq bu məsələ ilə bağlı Ermənistanın rəsmi orqanlarına müraciət ünvanlayıblar və ekologiya sahəsində fəaliyyət göstərən beynəlxalq ekspertlər və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri də bu müraciətə qoşulublar. Ona görə mən hesab edirəm ki, Azərbaycan Hökuməti də burada kənarda qalmamalıdır. Bizim vətəndaş cəmiyyətimiz bu addımı atır, çox yaxşı, amma baxmaq lazımdır, rəsmi xətlə, yəni dövlət xətti ilə hansı təşkilatlara hansı müraciətlər ünvanlanmalıdır ki, Ermənistan bu təhlükəli praktikadan əl çəksin. Əgər onlar hansısa müəssisə yaratmaq istəyirlərsə, bizim buna, əlbəttə ki, münasibətimiz ola bilməz. Onların daxili işidir. Amma əgər bu müəssisə bizim sərhədimizin 500 metrliyində yerləşirsə, orada təhlükəli maddələrdən istifadə ediləcəksə və bu maddələr yenə də Araz çayına, Oxçu çayına töküləcəksə, bu bizim məsələmizdir. Biz buna necə imkan verə bilərik? Əlbəttə ki, biz bu məsələləri qanun çərçivəsində, beynəlxalq konvensiyalar çərçivəsində, diplomatiya çərçivəsində mütləq diqqətdə saxlamalıyıq. Ona görə bu tapşırığı verirəm, siz baxın, hansı hüquqi yollar var ki, Ermənistan bu təhlükəli praktikadan əl çəksin.

Bununla əlaqədar deyə bilərəm ki, bu yaxınlarda Naxçıvan Muxtar Respublikasının gələcək inkişafı ilə bağlı mənim göstərişimlə Dövlət Proqramı qəbul edilmişdir. Proqram mətbuatda dərc edilib, hər kəs götürüb oxuya bilər. Bu, Naxçıvanın uğurlu sosial-iqtisadi inkişafını qısa müddət ərzində təmin edə biləcək proqramdır və əminəm ki, tam icra ediləcək. Çünki bu proqram bizim öz resurslarımıza əsaslanıbdır. O cümlədən mən nə üçün bunu indi dilə gətirirəm, orada Naxçıvanın da Qarabağ və Şərqi Zəngəzur kimi "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi məsələsi mənim tərəfimdən qoyulmuşdur. Naxçıvan Muxtar Respublikasında elektrik enerjisinin böyük hissəsi indi su elektrik stansiyaları vasitəsilə istehsal olunur. Orada günəş və külək elektrik stansiyalarının inşası da nəzərdə tutulur – ola bilər 1000 meqavat, ola bilər 1500 meqavat. Biz həm muxtar respublikanın bütün tələbatını "yaşıl enerji" ilə təmin edəcəyik, həm də qonşu ölkələrə də "yaşıl enerji"ni ixrac edəcəyik. Bütün bunları qeyd edərkən görürük ki, ölkəmizin böyük hissəsi artıq rəsmən "yaşıl enerji" zonası elan edilib və bunun fonunda Gədəbəy rayonunda baş vermiş hadisə tamamilə qəbuledilməzdir. Mən hesab edirəm ki, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ən azı səhlənkarlığa yol verib, nəzarətsizlik nümayiş etdirib, passiv müşahidəçi kimi çıxış edib və bunun nəticəsində xarici investor bizim təbiətimizi zəhərləyib. İnsanlar haqlı olaraq öz etiraz səsini ucaldıblar, amma onların səsinə baxan olub? Yox! Bir gün, iki gün, üç gün, beş gün, hara baxırdı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi? Bilmirdimi ki, belə problem var? Ya bilirdi gözünü yumurdu, ya da bilmirdi. Hər ikisi qəbul edilən deyil. Düzdür, vətəndaşların bir hissəsi təxribatçıların fitnəsinə uyaraq ədəbsiz hərəkətlər ediblər, qanunsuz hərəkətlər ediblər və bu da dözülməzdir, qəbuledilməzdir. O təxribatçıların bəziləri Azərbaycanda, bəziləri xaricdə gizlənir. Azərbaycandakılar artıq müəyyən edildi və bir neçəsi məsuliyyətə cəlb olunmuşdur. Xaricdəkiləri də biz məsuliyyətə cəlb edəcəyik. Heç kim, necə deyərlər, fikirləşməsin ki, biz bunu unutmuşuq. Azərbaycanda xaos, özbaşınalıq, təxribat xarakterli addımlar 1993-cü ildə başa çatıb. Əgər kimsə unudubsa, biz xatırlada bilərik. Ona görə vətəndaşlar da həm mədəniyyət göstərməlidirlər, necə deyərlər, mərifət göstərməlidirlər, qanuna tabe olmalıdırlar, polisə daş atmamalıdırlar, polisə daş atmaq heç kimə şərəf gətirən hərəkət deyil. Bu, birincisi. İkincisi, bu, cinayətdir. Əgər Azərbaycan polisi dözümlülük göstərirsə, o demək deyil ki, kim istəyir polisə daş ata bilər. Bu, qətiyyən mümkün deyil. Mən hər kəsə deyirəm, burada biz kiminsə nazı ilə oynayası deyilik, necə lazımdır, əgər lazım bilsək, kimi lazımdır, elə cəzalandırarıq ki, peşman olar.

Ancaq, eyni zamanda bu hadisənin təbii səbəbi var idi. O da ondan ibarətdir ki, xarici şirkət buraya pul qazanmağa gəlib. Biz etiraz eləmirik, investisiya qoyubdur, iş yerləri yaradıbdır. Əlbəttə, onlar gəlib burada xeyriyyəçiliklə məşğul olmurlar ki, pul qazanmağa gəliblər. Amma bu o demək deyil ki, bizim təbiətimiz məhv olsun. O demək deyil ki, insanların örüş, otlaq sahələri zəbt edilsin. O demək deyil ki, heç kimdən icazə almadan ikinci tullantı gölü qursun. Kim onlara icazə verib? Görünür, ya Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə sövdələşiblər, ya da ki onu özbaşına ediblər, ona görə ciddi araşdırılmalıdır. Prokurorluğa, digər aidiyyəti qurumlara bütün göstərişlər verilmişdir. Mən xəbər tutandan sonra zəng edib Baş nazirə dedim ki, mütləq komissiya yarat və göndər hadisə yerinə getsin. Yaxşı, bunu mən deməli idim? Ekologiya naziri özü bilmirdi ki, oraya getməlidir. Mən demişəm, gedin orada camaatla danışın, o torpağın, havanın nümunələrini götürün, beynəlxalq ekspertləri cəlb edin ki, – çünki nazirlik bir halda bu hadisənin səbəbkarı olub, ola bilər ki, işi malalasın, - onlar rəy versinlər, bu yataqların istismarı nə dərəcədə insanların sağlamlığına, təbiətə zərərlidir, ya zərərli deyil? Bu günə qədər cavab yoxdur. Bəli, Nazirlər Kabinetində müşavirə keçirilib, orada açıqlama verilib. O açıqlamanı oxuyan heç nə başa düşə bilməz ki, orada nə deyilib və o açıqlamanın məqsədi nə idi? İşi malalamaq, yaxud da ki, hansısa belə ümumi sözlərlə bu məsələyə diqqət yetirmək. Mən konkret tapşırıq vermişdim, konkret. Hanı ekspertizanın nəticələri? Nə qədər vaxt keçib? Bir aya yaxın vaxt keçib. Heç kim mənə məruzə etmir – Nazirlər Kabineti etmir, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi etmir. Hesab edirlər ki, mən bunu unutmuşam. Yox, mən heç nə unutmuram. İndi yenə də deyirəm, polisə daş atan utanmalıdır – öz ailəsi qabağında, uşaqları qabağında, ailə üzvləri qabağında, ictimaiyyət qabağında. Çünki o eybəcər mənzərəni ictimaiyyət görüb. Ona görə mən tapşırıram, bir həftə vaxt verirəm, həm mənə, həm ictimaiyyətə məlumat verilməlidir və məsələ araşdırılmalıdır. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nə üçün bu məsələyə diqqət yetirməyib, biganə qalıb və mən tapşırıq verəndən sonra gediblər, gəliblər, nəticə haqqında heç bir məlumat yoxdur.

Burada işləyən xarici şirkətlər və yerli şirkətlər Azərbaycan qanunlarına hörmət etməlidirlər. Hörmət etməyəcəklərsə, onların fəaliyyəti burada mümkünsüz olacaq. Baxmayaraq ki, pay bölgüsü haqqında saziş əsasında xarici investor Gədəbəydəki qızıl yataqlarını istismar edir, baxmayaraq ki, uzun illər burada çalışır, Azərbaycan qanunlarına, ekoloji tarazlığa – bütün bunlara hörmət edilməlidir. Onu da bildirməliyəm ki, bizim dövlət şirkətimiz "AzerGold" da qızıl yataqları istismar edir. Amma mənə verilən məlumata görə, o sahədə bütün ekoloji normalara riayət edilir. O cümlədən yerli icmalarla təmaslar qurulub, müxtəlif humanitar aksiyalar keçirilir, insanlar kütləvi surətdə işə cəlb olunub.

Ardı 3-cü səhifədə

Bax, bu yanaşma Azərbaycan şirkəti tərəfindən göstərilən yanaşmadır. O yanaşma isə xarici şirkət tərəfindən göstərilən yanaşmadır. Bu, dözülməzdir. Xarici şirkətin nümayəndələri də dəvət edilməlidirlər. Əgər bu günə qədər dəvət edilməyiblərsə, Nazirlər Kabinetinə onlar izahat verməlidirlər. Yenə də deyirəm, bir həftə ərzində mənə və ictimaiyyətə məlumat verilməlidir. Orada təbiətə, insanların sağlamlığına zərrə qədər təhlükə varsa, o fəaliyyət dayandırılmalıdır. Vəssalam!

Bu gün dünyada ekologiyanı korlayan şirkətlər müflisləşir. Onlar öz ölkələrində belə hərəkət edə bilərdilərmi, gedib göl qursunlar, oraya zibil, zəhər töksünlər. Onları orada ayaqlarından asardılar. Elə iş verərdilər ki, ömürlərinin sonuna qədər həbsxanada yatardılar. Amma burada hesab edir ki, nə istəyir onu da edir. Çünki gedib kiminsə görüb, kiminsə salam verib, gedib kiməsə nəsə pay verib. Bunun başqa izahatı ola bilməz. Dözülməz haldır – bütövlükdə, həm oradakı təxribatçıların hərəkətləri, həm xarici şirkətin fəaliyyəti, həm də bizim nazirliyimizin fəaliyyəti. Yeganə olaraq burada özünü ləyaqətlə aparan Azərbaycan polisi idi. Onu hər kəs bilməlidir. İndi bəziləri ağızlarını büzürlər. Gedin, açın gözünüzü baxın, Amerika polisi ildə neçə nəfəri öldürür – 1000 nəfəri. Fransa polisi neçə nəfəri öldürür və nəyə görə öldürür? Bu yaxınlarda Fransa polisinin əməllərini bütün dünya gördü. Mən onlara bəraət qazandırmıram, o dözülməzdir. Əfsuslar olsun ki, insanları öldürən o polisin mütləq əksəriyyəti məsuliyyətdən yayınır. Bir müddətdən sonra onları ya ümumiyyətlə, məhkəmədə buraxırlar, ya da ki, şərti iş verirlər. Bizim polis gecə-gündüz soyuqda, istidə, dağda asayişi qoruyur. Bizim Daxili Qoşunlarımız Qarabağda müharibə zamanı şəhid verib. İndi kimsə gəlsin, polisə ləkə vursun. Mən buna imkan verməyəcəyəm və hər kəs bunu bilsin – təxribatçılar, o təxribatlara uyanlar və bütün ictimaiyyət.

Bir məsələni də qeyd etməliyəm. Bu da bu günlərdə “Abşeron” qaz-kondensat yatağından çıxarılan ilkin qazın əhəmiyyəti ilə bağlıdır. Bu, doğrudan da, çox əhəmiyyətli hadisədir. Çünki bu günə qədər bizim ixracla bağlı əsas qaz resursumuz “Şahdəniz” qaz-kondensat yatağı idi. Bu gün bizim artıq iki böyük qaz-kondensat yatağımız var. “Abşeron” qaz yatağı ilə bağlı bizim ümidlərimiz böyük idi. Bilirdik ki, “Abşeron” qaz-kondensat yatağı böyük ehtiyatları özündə ehtiva edir. Bir neçə gün bundan əvvəl mənə məlumat verildi ki, ilkin qaz hasil edildi, debitlər də çox yaxşıdır. Hətta bir quyudan “Şahdəniz” qaz yatağından da daha çox qaz və kondensat hasil edilir. Əlbəttə, “Şahdəniz” qaz yatağından “Abşeron” yatağı ehtiyat nöqteyi-nəzərindən daha kiçikdir, ilkin hesablamalara görə, təqribən, üç milyard kubmetrdir. Amma mən tam əminəm ki, daha çox olacaq. İndidən demək, əlbəttə ki, düzgün deyil. Ona görə bu, bizim həm enerji təhlükəsizliyimizi daha yüksək səviyyədə təmin edəcək, həm də ixraca gedən qazın həcmi ildən-ilə artacaq – təkcə “Şahdəniz” yatağı hesabına deyil, o cümlədən “Abşeron” yatağı hesabına.

“Abşeron”un birinci fazası artıq icra edilir və yaqin ki, SOCAR öz xarici tərəfdaşları ilə bu yatağın ikinci fazasının işlənməsi ilə bağlı tezliklə daha fəal danışıqlara başlamalıdır. Yenə də deyirəm, biz gözləyirdik ki, kəşfiyyat olacaq, amma sözün düzü, bu qədər gözəl nəticələri gözləmirdik. Bu, çox gözəl bir xoş xəbər oldu və Azərbaycanın enerji potensialına kölgə salmağa çalışan bəzi dırnaqarası ekspertlərə də çox yaxşı, tutarlı cavab olmuşdur. Ona görə bundan sonra bizim qaz ixrac planlarımız daha tez bir zamanda və daha böyük həcmdə təmin ediləcək.

***

Sonra müşavirə müzakirələrlə davam edib.

AZƏRTAC

Naxçıvanda Qafqazın ən böyük enerji və sərinləşdirici içkilər müəssisələrindən biri açılıb

İyulun 11-də “Cahan Holdinq”ə məxsus ENNA şirkətinin Naxçıvanda yerləşən enerji və sərinləşdirici içkilər zavodunun açılışı olub.

Açılış tədbirində qonaqları salamlayan “Cahan Holdinq”in prezidenti, Naxçıvan Sahibkarlar Konfederasiyasının sədri Vüqar

Abbasov bildirib ki, müəssisə ölkəyə idxal edilən məhsulların yerli istehsalla əvəz edilməsi, Naxçıvanda yeni iş yerlərinin açılması, regionda yaşayan əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsi, əhalinin maddi rifahının yaxşılaşdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Vurğulayıb ki, müəssisə hazırda 300 nəfərlik heyətlə çalışır və yaxın illərdə işçi sayının iki dəfə artırılması planlaşdırılır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli Ulu Öndər Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının bu gün Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla icra etdirildiyini vurğulayıb. Bildirib ki, dövlət başçısının təsdiq etdiyi “Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın icrası çərçivəsində bundan sonra da Naxçıvanda yeni müəssisələr yaradılacaq. Müəssisələrin kadr potensialı məsələsinə toxunan səlahiyyətli nümayəndə, muxtar respublikada fəaliyyət göstərən ali, orta ixtisas və peşə təhsili müəssisələrinin potensialından istifadə edərək müasir peşə bacarıqlarına malik savadlı kadrların yetişdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Çıxışlardan sonra istehsal müəssisəsinin Keyfiyyət və prosesə nəzarət şöbəsinin sınaq laboratoriyası ilə tanışlıq olub.

Daha sonra istehsal müəssisəsi işə salınıb.

Müəssisə ilə tanışlıq zamanı bildirilib ki, müasir avadanlıqlarla təchiz edilən zavod istehsal həcminə görə Qafqazın ən böyük enerji və sərinləşdirici içkilər müəssisələrindən biridir. Burada 3 növbəli iş rejimində il ərzində 230 milyon dəmir tənəkə məhsul istehsal etmək mümkündür. Əl dəymədən, tam innovativ texnologiyalarla istehsal edilən məhsullar Orta Asiya və Ərəb ölkələrinə ixrac ediləcək.

“Şərq qapısı”

Türkiyənin Ali Məhkəməsinin sədri və Ali Məhkəmənin Baş prokurorunun Naxçıvana səfəri başa çatıb

Xəbər verildiyi kimi, Türkiyə Respublikasının Ali Məhkəməsinin sədri Mehmet Akarca və Ali Məhkəmənin Baş prokuroru Bekir Şahinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Naxçıvan Muxtar Respublikasında işgüzar səfərdə olublar.

Səfər çərçivəsində qonaqlar Naxçıvanın zəngin tarixi-mədəni abidələri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğu və “Elektron Prokurorluq İnformasiya Sistemi”, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsinin fəaliyyəti ilə əyani tanış olublar.

Nümayəndə heyətinin səfəri başa çatıb.

Baş prokuror Naxçıvanda vətəndaşları qəbul edib

İyulun 11-də Baş prokuror Kamran Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunun inzibati binasında Naxçıvan şəhər, Babək, Culfa, Kəngərli, Ordubad, Şahbuz və Şərur rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edib.

Qəbulda iştirak edən 70 nəfər vətəndaşın müraciətində qaldırdıqları məsələlərin, o cümlədən konkret cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntularının, məhkəmədə baxılan cinayət işləri üzrə dövlət ittihamının müdafiəsi, mülki xarakterli mübahisələrin və sosial problemlərə aid müraciətlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti icra orqanlarında operativ həlli üçün Kamran Əliyev müvafiq göstərişlər verib.

Xəbərlər şöbəsi

Aqrar Subsidiya Şurasının növbəti iclası keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyində Aqrar Subsidiya Şurasının növbəti iclası keçirilib. Əvvəlcə iclasın gündəliyinə uyğun olaraq 2022-ci ildə Şərur, Babək və Kəngərli rayonlarında tütün əkini həyata keçirən və quru tütünü qəbul məntəqələrinə təhvil verən istehsalçılara subsidiyaların verilməsi məsələsinə baxılıb. Müzakirələr nəticəsində subsidiyanın ödənilməsi barədə qərar qəbul edilib.

Bununla yanaşı, Şura tərəfindən ötən iclasda arı ailələrinə və buzovlara subsidiyaların verilməsi ilə bağlı qanunvericiliyə uyğun tələb olunan sənədlərin aidiyyəti qurumlardan istənilməsi haqqında qəbul olunmuş qərarın nəticələri də gündəmə gəlib. Belə ki, sözügedən məsələ ilə bağlı qurumlara rəsmi müraciət olunsa da, sənədlərin hələ də təqdim edilmədiyi bildirilib. Qeyd olunan məsələnin zəruriliyi nəzərə alınaraq, aidiyyəti qurumlara bir daha müraciətin ünvanlanması tapşırılıb.

Bildiririk ki, arı ailələrinə verilməsi nəzərdə tutulan subsidiyalar 2018-ci ildə fəaliyyət göstərən, lakin subsidiya ala bilməyən arıçılıq təsərrüfatlarına, o cümlədən hər baş buzova görə verilən subsidiyalar isə 2023-cü ildə süni mayalanma yolu ilə doğulmuş buzovlara şamil edilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidməti

Azərbaycan ali təhsil məkanında ilk dəfə Naxçıvan Dövlət Universitetində SAT imtahan mərkəzi fəaliyyətə başlayıb

Ali təhsil ocağının ingilisdilli liseyində regional SAT imtahan mərkəzinin təqdimatı olub. Universitetin rektoru, dosent Elbrus İsayev ali təhsil ocağının müasir inkişaf mərhələsi, fəaliyyət istiqamətləri, yeni infrastrukturunun qurulmasında dövlətin xüsusi dəstəyindən bəhs edərək təqdimatı keçirilən SAT mərkəzinin bu istiqamətdə aparılan məqsədyönlü işlərin uğurlu davamı hesab edib. Qeyd edilib ki, dövlətimiz tərəfindən göstərilən diqqət, düzgün təhsil konsepsiyası sayəsində ali təhsil ocağı günbəgün yeni uğurlara imza atır, keyfiyyət göstəriciləri ilə, hətta ölkə universitetləri arasında öz layiqli yerini qoruya bilir. Rektor bu gün ali təhsil məkanında ilk dəfə olaraq rəhbərlik etdiyi universitetdə əsası qoyulan mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri barədə məlumat verib. Qeyd edilib ki, ötən il ali təhsil ocağında yaradılan IELTS qeydiyyat və imtahan mərkəzinin uğurla fəaliyyət göstərməsi universitetin beynəlxalq rəqabətliliyinin artırılması, ikili diplom proqramlarının həyata keçirilməsi, universitetin beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı istiqamətində öz müsbət addımları ilə yadda qalmaqla bərabər bu gün yaradılan SAT imtahan mərkəzi nəinki universitetdə, eyni zamanda Naxçıvanda ingilisdilli mühitin inkişafına mühüm töhfələri ilə yadda qalacaq. Elbrus İsayev mərkəzin işinə uğurlar arzu edib.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru, SAT imtahan mərkəzinin koordinatoru Aidə Cəlilzadə çıxış edərək qeyd edib ki, SAT (The Scholastic Aptitude Test) – Akademik Qabiliyyət Testi – Amerika Birləşmiş Ştatları ali məktəblərinə qəbul olunmaq üçün xüsusilə orta məktəb şagirdlərinin verdiyi imtahandır. Vurğulanıb ki, Naxçıvan Dövlət Universiteti 14 iyun 2023-cü ildə Amerika Birləşmiş Ştatları College Board təşkilatı tərəfindən rəsmi olaraq SAT imtahan mərkəzi kimi qeydiyyata alınıb. Bildirilib ki, həm kağız üzərində, həm də digital formada götürülə bilən SAT imtahanı 2023-cü ilin mart ayından beynəlxalq test mərkəzlərində, adətən, digital qaydada həyata keçirilir. Bacarıqları qısa vaxt ərzində və daha yüksək konfidensiallıq şəraitində qiymətləndiriyi üçün Digital SAT variantı daha güvənilir hesab edilir.

Vurğulanıb ki, 2 hissədən ibarət olan imtahan birinci hissədə oxu və yazı bacarıqlarını, ikinci hissədə isə riyazi bacarıqları yoxlayan ikihissəli testdən ibarətdir. Orta keçid balı 1060 olan yeni digital SAT imtahanı üçün ümumi bal 400-1600 sayılır. Aidə Cəlilzadə diqqətə çatdırıb ki, oxu və yazı bacarıqlarının hər modulu 32 dəqiqə olmaqla, ümumilikdə, 64 dəqiqə, riyaziyyat modulu isə 35 dəqiqə, ümumilikdə, 70 dəqiqə olmaqla imtahan müddəti 2 saat 14 dəqiqə olur. SAT imtahan mərkəzinin koordinatoru, həmçinin qeyd edib ki, riyaziyyat bölməsində cəbr, yüksək çətinlikdə olan riyazi məsələlər, məsələ həlli və data analizi, həndəsə və triqonometriyaya aid suallar olur. Hər bölmənin ilk modulu bitdikdən sonra test platforması avtomatik şəkildə ikinci hissəyə keçid edir. İlk modullar asan, orta və çətin suallardan ibarət olur, lakin ikinci moduldakı sualların çətinlik dərəcəsi birinci moduldakı suallara verilən cavablardan asılı olaraq daha asan və ya çətin olur. SAT imtahanında səhv düzü aparmır.

Beynəlxalq TEFL Təlim İnstitutunun Azərbaycan üzrə meneceri Afar İbrahimov onlayn olaraq tədbirə qatılıb və ali təhsil ocağında yaradılan mərkəzin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Sonda müəllim və şagirdlərin sualları cavablandırılıb.

Qeyd edək ki, ali təhsil ocağında SAT imtahan mərkəzi Digital SAT imtahanı üçün onlayn qeydiyyat, SAT konsultasiya, SAT hazırlıq mərkəzi, imtahan mərkəzi kimi fəaliyyət göstərəcək. Mərkəzdə koordinator, köməkçi koordinator, texniki mütəxəssis və repetitorların fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulur.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin Televiziya, mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr bölməsi

Ordum varsa, yurdum var

Milli həmrəyliyin təntənəsi, Böyük Qələbənin ayaq səsi – *Tovuz döyüşləri*

Üç il bundan öncə, daha dəqiq desək, 2020-ci il iyulun 12-də günorta saatlarında düşmən qüvvələrinin Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində növbəti təxribatı nəticəsində başlayan və bir neçə gün davam edən döyüşlər müzəffər Ordumuzun parlaq qələbəsi ilə yekunlaşdı. 44 günlük Vətən müharibəsi öncəsi baş verən bu silahlı qarşıdurma ölkəmizdə vətəndaş həmrəyliyini, dövlət-xalq-ordu birliyini dünyaya bəyan etməklə yanaşı, qarşı tərəfin ikiüzlü, riyakar və sadalamaqla bitməyən digər mənfur sifətlərinin növbəti dəfə ifşası, məkrli planın, bədnam niyyətin fiaskoya uğraması kimi yaddaşlara həkk olundu...

Düşmən işğal olunmuş ərazilərdən deyil, məhz dövlət sərhədi istiqamətində hücuma keçməklə əsl niyyətini ortaya qoydu, hansı ki həmin əraziyə yaxın yerdən Azərbaycanın əsas xarici nəqliyyat marşrutları sayılan Bakı-Tbilisi-Ceyhan ixrac neft boru kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri, Böyük İpək Yolu, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti keçir. Bununla həm də Azərbaycanı dövlət sərhədindən hücuma təşviq etməklə ölkəmizin dünyada artan nüfuzuna, imicinə xələl gətirməyə, özünün əyninə biçilmiş “işğalçı donu”ndan pay tutmağa çalışan bədxahların digər bir məqsədi isə KTMT-yə üzv olan ölkələri, xüsusilə də Rusiyanı münaqişəyə cəlb etməklə öz ələmlərində nəyəsə nail olmaq idi. Lakin bu cılız təfəkkürlə qarşı tərəf nəinki istədiyini əldə edib, üzv ölkələri aldada bildi, əksinə, başını çətin çıxıla biləcək məngənəyə saldı. Çünki məsələyə məntiqlə yanaşan xarici ölkə liderləri, politoloqlar, siyasət mütəxəssisləri gözəl bilirdilər ki, əgər Azərbaycan həmin vaxt müharibə etmək fikrində olsa idi, bunu o zaman işğalda olan Qarabağ ərazisi istiqamətində edərdi, ikincisi, ordumuzun arsenalında kifayət qədər güclü texnikalar var olduğu halda, düşmənin uydurduğu kimi niyə “UAZ” markalı avtomobillə hücuma keçsin ki... Beləliklə, erməni yalanlarına, uydurmalarına qulaqları tox olan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının bir neçə üzvü ölkəmizin haqlı mövqeyini dəstəklədi...

Dörd gün davam edən Tovuz döyüşlərində günahsız insanları, qeyri-hərbi obyektləri, yaşayış məntəqələrimizi hədəfə alan düşmənin yalanları, təxribatları bitmək-tükənmək bilmədi. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi baş verən hadisələri bir-bir faktlar əsasında, ictimaiyyəti çaşdırmadan bəyan etsə də, xunta rejiminin məlum qurumları insanların başını saxta görüntülərlə, dezinformasiyalarla aldatmağa, bu yolla saysız-hesabsız itkilərini gizlətməyə çalışdılar. Lakin saatlar ötdükcə itkilərin böyüməsi yalan pərdəsinin aradan qalxmasına, özünüifşaya yol açdı. Belə ki, Edqar Qasparyan adlı erməninin “Twitter”də məhv edilən erməni əsgərinin şəklini paylaşaraq yazdığı sözlər düşmən ictimaiyyətində böyük təşviş yaratdı: “Yalanlarla dolu Ermənistan. Dünən qonşumuz Henrix Baqdasaryanın 19 yaşlı nəvəsinin meyitini gətirdilər. Bizdə niyə geri dönən yalnız əsgərlərimizin cənazəsi olmalıdır. Hakimiyyətə gəlməsi üçün gecələr belə yatmadığımız, dəstək olduğumuz Paşinyan Ermənistanı məhvə aparır”. Bu fitnəkar yoldan da əliboş, kor-peşman halda qayıdan erməni rəhbərliyi növbəti yalanlarla, guya Azərbaycanın xeyli sayda texnikasını, canlı qüvvəsini itirdiyi barədə dezinformasiyalarla öz toplumuna toxtaxlıq verməyə cəhd göstərdi, sosial şəbəkələrdə özlərinə məxsus hərbi obyektin məhv görüntülərini müxtəlif proqramlarla Azərbaycan adı altında saxtalaşdırmağa çalışdı. Ən ikrah hissi doğuran məqam isə Ermənistan Müdafiə Nazirliyinin guya Azərbaycana məxsus 13 pilotsuz uçuş aparatının zərərsizləşdirilməsi barədə yaydığı məlumat oldu. Lakin bu informasiyanın da, həqiqətən, çox-çox uzaq olduğu aşkara çıxdı. Belə ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin heç bir uçuş aparatının itirilməməsi barədə rəsmi açıqlaması ilə yanaşı, Almaniyanın tanınmış hərbi eksperti Julian Repke “Twitter” hesabında məntiqli fikirləri ilə düşməni məsxərəyə qoydu: “Əgər pilotsuz uçuş aparatını vurduğunuzu iddia edirsinizsə, hava hücumundan müdafiə sisteminizin yönəldiyi ikimühərrikli, dar gövdəli sərnişin təyyarəsini göstərməyin...”

Düşmənin boş-boşuna lovğalanıb, mənasız yerə haray-həşir qoparmasından fərqli olaraq Azərbaycan rəhbərliyi, ordusu, xalqı təmkinli şəkildə, həmrəy olaraq əsl güc, qətiyyət ortaya qoydu. Belə ki, sərhəddə baş verənləri dərhal, operativ təhlil etmək məqsədilə iyulun 13-də Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirildi, qapalı müzakirələr aparıldı, mövcud vəziyyət təhlil olunaraq atılacaq addımlar təftiş edildi. Nəticədə, qısa zamanda qarşı tərəfin bütün cəhdlərinin qarşısı alındı, düşmənin ön xətdəki ataş nöqtələri, müdafiəsinin dərinliyində yerləşən ehtiyatlar, dayaq məntəqələri, artilleriya qurğuları, müxtəlif təyinatlı hərbi obyektlər, döyüş texnikaları və 100-dək canlı qüvvəsi məhv edildi, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi ictimaiyyəti cəbhədə baş verən hadisələr barədə tez-tez dolğun, dəqiq məlumatlarla təmin etdi. Böyükdən-kiçiyə hər bir azərbaycanlı dövlətimizə, ordumuza dəstəyini göstərdi, iyulun 14-dən 15-nə keçən gecə on minlərlə igid, qorxmaz gəncimiz paytaxtımızda yürüş keçirərək Azərbaycan Ordusunun yanında olduğunu nümayiş etdirdi. Nazirlər Kabinetinin iyulun 15-də keçirilmiş iclasında Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin ***“Əgər kimsə, hansısa vətənpərvər insan orduda xidmət etmək istəyirsə, mən bunu ancaq alqışlayıram”*** çağırışına səs verən minlərlə vətəndaş Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin aid qurumlarına müraciət edərək cəbhəyə yollanmaq istəklərini bildirdilər, könüllü olaraq qeydiyyata düşdülər.

Ümumilikdə, Aprel döyüşləri və Günnüt əməliyyatından sonra Tovuz döyüşləri də Azərbaycan Ordusunun yenilməzliyini, xalqımızın mübarizliyini, həmrəyliyini, dövlətimizin siyasi qətiyyətini, iradəsini bütün dünyaya bəyan etdi. Həmin döyüşlərdə general-mayor Polad Həşimov, polkovnik İlqar Mirzəyev, mayor Namiq Əhmədov, mayor Anar Novruzov, baş leytenant Rəşad Mahmudov, gizir İlqar Zeynalov, gizir Yaşar Babayev, baş çavuş Vüqar Sadıqov, çavuş Elçin Mustafazadə, çavuş Nazim İsmayılov, baş əsgər Elşad Məmmədov, əsgər Xəyyam Daşdəmirov böyük şücaət və qəhrəmanlıq nümunəsi göstərərək şəhidlik məqamına yüksəldilər. Generalla əsgərin eyni səngərdə çiyin-çiyinə vuruşduğu Tovuz döyüşləri Azərbaycan Ordusunda illərdir, səslənən “Hamı bir nəfər, bir nəfər hamı üçün!”, “Hər şey Vətən üçün!” şüarlarının əməli təsdiqi, milli həmrəyliyin təntənəsi, 44 günlük Vətən müharibəsindən öncə Böyük Qələbənin ayaq səsi idi. Ölkə Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin Tovuz hadisələri barədə səsləndirdiyi fikirlər həm iyul döyüşlərində, həm də bir neçə ay sonra daha yüksək səviyyədə öz məntiqi nəticəsini göstərdi: ***“Mən göstəriş verdim ki, hərbçilərimizin intiqamı alınmalıdır. Onların qanı yerdə qalmamalıdır və düşmənə elə bir zərbə endirilməlidir ki, onu uzun illər bundan sonra yaddan çıxartmasınlar...”***

Nail ƏSGƏROV

Sədərək gömrük postunda təlim keçirilib

Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin Naxçıvan Baş Gömrük İdarəsinin və “Natiqlik” Akademiyasının birgə təşkilatçılığı ilə “Natiqlik – gözəl danışma sənəti” mövzusunda Sədərək gömrük postunda təlim keçirilib. Təlimi “Natiqlik” Akademiyasının təsisçisi Ramal Məmişov aparıb.

Tədbirin əvvəlində Naxçıvan Baş Gömrük İdarəsinin rəisi Vüqar Əliyev natiqlik sənətinin təbii və qazanıla biləcək səriştə olduğunu, bu cür təlimlərin keçirilməsinin gömrük əməkdaşlarının inkişafında və vətəndaşlarla ünsiyyət zamanı vətəndaş məmnunluğunun təmin edilməsində olduqca mühüm rol oynadığını vurğulayıb.

Təlim gənclərin maraqla dinlədiyi xarizmatik nitq texnikası, akademik natiqlik, gözəl danışma sənəti, vətəndaşlar ilə ünsiyyət zamanı yarana biləcək nöqsanlar, onların aradan qaldırılması və bu kimi digər mövzuları əhatə edib.

Qeyd edək ki, növbəti təlimlər Naxçıvan Baş Gömrük İdarəsi və tabeli gömrük postlarında da davam etdiriləcək.

Xəbərlər şöbəsi

Karateçilərimiz ölkə çempionatlarında uğurla çıxış edib

Naxçıvan Karate-do Federasiyasının idmançıları Bakı şəhərində keçirilən karate yarışlarında iştirak ediblər. İdmançılarımızın ilk sınağı Azərbaycan Karate Federasiyaları Assosiasiyasının ənənəvi karate üzrə ölkə birinciliyi və çempionatı olub. Məhəmməd Bağırov 16-17 yaş, 68 kiloqram), Nərgiz Həsənli (14-15 yaş, 54 kiloqram), Nizami Orucov (10-11 yaş, 35 kiloqram) kumite, Qafar Hüseynov (14-15 yaş, 57 kiloqram) isə həm kumite, həm də kata növündə birinci olub. Adıçəkilənlər və digər idmançılarımızdan Xədicə Bayramova, Yaqub Qənbərov və Saleh Qənbərovun mükafatçılar sırasına düşməsi ilə Naxçıvan karateçiləri 5-i qızıl, 1-i gümüş, 4-ü bürünc olmaqla, ümumilikdə, 9 medal əldə ediblər.

Bu yarışdan bir gün sonra Azərbaycan Şotokan Karate-do Federasiyasının 31-ci Azərbaycan çempionatı və birinciliyi keçirilib. Təcrübəli karateçimiz Vüsal Seyidov (60 kiloqram, kumite) gənclərin mübarizəsində qalib olub. Nizami Orucovla Qafar Hüseynov öz yaş qruplarında kata üzrə qızıl, kumite üzrə bürünc medal qazanıblar. Fatimə Bağırzadə (10-11 yaş, 27 kiloqram) katada üçüncü, kumitedə isə ikinci olub. Nərgiz Həsənli və Xədicə Bayramova kumite üzrə bürünc medala layiq görülüblər.

Bu nəticələrlə karateçilərimiz ölkə çempionatı və birinciliklərini 8-i qızıl, 2-si gümüş, 8-i bürünc olmaqla, 18 medalla tamamlayıblar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin mətbuat xidməti

İtmişdir

Şərur rayonunun Muğanlı kənd sakini Həsənov Fərəməz Yarəli oğlunun adına olan JN-12A nömrəli “Torpağın mülkiyyətə verilməsinə dair şəhadətnamə” itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor: MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000, Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi 14.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: info@serqqapisi.gov.az

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Nail Əsgərov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 1000. Sifariş № 418